

Monitor Koreański

STYCZEŃ 2018

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Jatczak.

MONITOR KOREAŃSKI

STYCZEŃ 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

8 stycznia: wizyta doradcy księcia Zjednoczonych Emiratów Arabskich zbiegła się z doniesieniami o nielegalnych umowach podpisanych z tym państwem. Khaldoon Khalifa Al Mubarak, czołowy doradca księcia Mohammed bin Zayed al-Nahyan, spotkał się z przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego Chung Sye-kyunem oraz prezydentem Moon Jae-inem. Głównym tematem rozmów była dalsza współpraca w sektorze energetyki jądrowej. Administracja Moon Jae-ina rozważa rewizję umów podpisanych ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi przez prezydenta Lee Myung-baka. Wizyta Al. Mubaraka zbiegła się z doniesieniami o tym, że administracje Lee Myung-baka i Park Geun-hye w tajemnicy podpisały szereg umów ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi. **9 stycznia** były minister obrony Kim Tae-young potwierdził, że Korea Południowa w 2009 roku, na podstawie tajnego porozumienia wysłała na Bliski Wschód swoje jednostki. Decyzja ta miała być powiązana z „dyplomacją energetyczną” prezydenta Lee Myung-baka. Po wysłaniu żołnierzy, Korea Południowa wygrała przetarg na budowę reaktora jądrowego w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

9 stycznia: porozumienie w sprawie kobiet pocieszycielek nie będzie renegocjonowane z Japonią.

OLIMPIJSKI DIALOG NA PÓŁWYSPIE KOREAŃSKIM

Obie Koree rozpoczęły dialog w sprawie udziału Korei Północnej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Pjongczangu.

Minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha poinformowała, że rząd podjął ostateczną decyzję w sprawie kontrowersyjnego porozumienia. W grudniu ubiegłego roku specjalna komisja, która prowadziła śledztwo w sprawie umowy z Japonią uznała to porozumienie za „obciążone wieloma wadami”. Rząd postanowił zawiesić porozumienie podpisane przez byłą prezydent Park Geun-hye. Ostatecznie rząd zdecydował, że umowa została oficjalnie zawarta pomiędzy obydwojoma państwami i dlatego należy uszanować jej postanowienia. Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłosiło również, że zostanie utworzony specjalny fundusz, z którego będą wypłacane odszkodowania dla ofiar. Japonia odrzuciła propozycję wypłacenia dodatkowego miliarda jenów dla ofiar. Minister spraw zagranicznych Kono Taro poinformował, że żadne żądania ze strony południowokoreańskiej w kwestii modyfikacji umowy nie zostaną zaakceptowane.

10 stycznia: polityka wewnętrzna i relacje z sąsiednimi państwami były kluczowymi tematami poruszonymi przez prezydenta Moon Jae-ina w czasie pierwszej konferencji prasowej w nowym roku. W trakcie konferencji prezydent Moon omówił plany na 2018 rok. W polityce wewnętrznej rząd ma rozpocząć walkę z nadużyciami południowokoreańskich konglomeratów (chaebol). Ważną kwestią jest rewizja konstytucji. Prezydent ponownie zaproponował, aby w czasie wyborów samorządowych przeprowadzić również referendum w sprawie wprowadzenia poprawek do konstytucji. Wezwał on również parlament do większego zaangażowania się w proces wprowadzania zmian. W polityce zagranicznej prezydent zwrócił uwagę na Koreę Północną oraz Japonię. Moon Jae-in zapewnił, że Seul nie planuje rozluźnienia sankcji wobec Pjongjangu. Najważniejszym celem relacji międzykoreańskich pozostała denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego. Prezydent oświadczył, że jest gotowy uczestniczyć w szczycie międzykoreańskim, jeśli zaistnieją odpowiednie warunki. Prezydent zapewnił stronę japońską, że jego rząd uszanuje porozumienie w sprawie kobiet pocieszycielek, oczekuje jednak szczyrych przeprosin.

11 stycznia: współpraca w trakcie międzykoreańskich rozmów była głównym tematem rozmowy Xi – Moon. Przywódcy Chin i Korei Południowej omówili postępy międzykoreańskich rozmów dotyczących uczestnictwa Korei Północnej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Pjongczangu. Strona chińska doceniła poprawę międzykoreańskich relacji i zaoferowała pomoc w dalszych negocjacjach. Chiny zgodziły się także z poglądem prezydenta Moona, że poprawa stosunków między Seulem i Pjongjangiem powinna iść w parze z negocjacjami dotyczącymi denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego.

11 stycznia: Ustawa o Bezpieczeństwie Narodowym nie zostanie zniesiona. Ministerstwo Sprawiedliwości poinformowało, że kontrowersyjna Ustawa o Bezpieczeństwie Narodowym (National Security Law) oraz kara śmierci nie zostaną

w najbliższym czasie zniesione. Organizacja Narodów Zjednoczonych jest jedną z wielu instytucji międzynarodowych, która zarekomendowała zniesienie lub rewizję ustawy, na mocy której osoby chwalące, uczestniczące lub propagujące działania „anty państwowych grup” mogą podlegać karze pozbawienia wolności. Za działanie „anty państwowe” uznaje się m.in. propagowanie komunizmu. Ustawa ta była wielokrotnie nadużywana do tłumienia opozycji, również w trakcie prezydentury Park Geun-hye. Według przeciwników, ustawa ta narusza również prawo do wolności słowa. Ministerstwo Sprawiedliwości zapowiedziało, że ewentualna rewizja ustawy musi zostać poprzedzona debatą społeczną oraz dalszą dogłębną analizą w samym ministerstwie.

15 stycznia: regulacja transakcji przy użyciu kryptowalut wyzwaniem dla rządu. Przedstawiciel rządowego biura ds. koordynacji polityki Jung Ki-joon ogłosił, że rząd rozważa różne regulacje rynku kryptowalut w Korei Południowej, w tym całkowity zakaz wymiany. W różnych ministerstwach rozpoczęły się prace nad rozwiązaniem tego problemu. Wprowadzenie regulacji anty spekulacyjnych, w tym wprowadzenie opodatkowania oraz wymogu przeprowadzania transakcji z użyciem prawdziwych danych osobowych zostały omówione w Ministerstwie Finansów. Ministerstwo obrony podjęło decyzję o zablokowaniu dostępu do systemów, w których można dokonywać transakcji przy użyciu kryptowalut na terenie placówek wojskowych. Natomiast prawie połowa obywateli jest przeciwna całkowitemu zamknięciu wymiany kryptowalut.

15 stycznia: plany Ministerstwa Edukacji dotyczące wycofania nauki języka angielskiego w przedszkolach wzbudziły społeczny sprzeciw. 27 grudnia 2017 r. Ministerstwo Edukacji ogłosiło, że zamierza wprowadzić zakaz nauczania języka angielskiego w przedszkolach, jednak znacząca opozycja ze strony rodziców doprowadziła do ponownego rozważenia tej decyzji. Ponadto ogłoszono konsultacje z ekspertami i rodzicami.

18 stycznia: dwie mniejsze partie opozycyjne zjednoczyły się. Połączenie Partii Ludowej i Bareun zostało ogłoszone podczas wspólnej konferencji przewodniczących Ahn Cheol-soo i Yoo Seong-min. Obaj politycy muszą przekonać frakcje wewnątrz swoich partii, które sprzeciwiają się zjednoczeniu. Obie partie po połączeniu będą chciały przyciągnąć tę część wyborców, która nie popiera rządzącej Demokratycznej Partii Korei (DPK) oraz największej partii opozycyjnej Wolność Korea (LKP). We wspólnym oświadczeniu Ahn i Yoo wypowiedzieli „wojnę przestarzałej i skorumpowanej polityce”. Obaj politycy sprzeciwiają się także „nieodpowiedzialności liberałów”, odnosząc się do rządzącej DPK.

22 stycznia: lider partii opozycyjnej zaatakował rząd nazywając go „lewicowym”. Lider Partii Wolność Korea (LKP) Hong Joon-pyo nazwał politykę

obecnego rządu lewicową. Według Honga polityka administracji Moon Jae-ina „niszczy Koreę” i przyczynia się do „zacoiania społeczeństwa”. LPK nie zgadza się na planowaną rewizję konstytucji. Konserwatywna opozycja skrytkowała również decyzję o połączeniu kobiecej reprezentacji w hokeju z drużyną północnokoreańską oraz wystąpienie podczas ceremonii otwarcia Igrzysk pod wspólną flagą obu Korei.

28 stycznia: czy zostanie utworzona nowa partia polityczna? Politycy Partii Ludowej, którzy sprzeciwiają się połączeniu z Partią Bareun zadeklarowali chęć utworzenia własnej organizacji politycznej. Nowe ugrupowanie miałyby nazywać się Partia Demokracji i Pokoju (PDP), a jej szeregi miałby zasilić głównie politycy wywodzący się z prowincji Jeolla. PDP zapowiada, że będzie kontynuować dziedzictwo prezydenta Kim Dae-jung, który zasłynął „słoneczną polityką” względem Korei Północnej. Obecny lider Partii Ludowej Ahn Cheol-soo potępił działania wewnątrzpartyjnej opozycji. Podczas obrad komisji dyscyplinarnej podjęto decyzję o zawieszeniu ich członkostwa.

29 stycznia: ponad 20 dygnitarzy z całego świata potwierdziło swój udział w ceremonii otwarcia Igrzysk Olimpijskich. Biuro prezydenta oświadczyło, że planowane jest także zorganizowanie dwustronnych spotkań z częścią zaproszonych gości. Jednym z przywódców, który pojawi się na Olimpiadzie jest premier Japonii, który początkowo zamierzał nie przyjechać na znak protestu wobec możliwości renegotjacji porozumienia w sprawie kobiet pocieszycielek. Prezydenci Polski, Niemiec, Słowacji również zadeklarowali swoją obecność. W delegacji Stanów Zjednoczonych znajdzie się wiceprezydent Mike Pence oraz członek rodziny Donalda Trumpa. Na ceremonii otwarcia zabraknie jednak prezydentów Chin i Rosji.

30 stycznia: były prezydent Lee Myung-bak został zaproszony na Igrzyska Olimpijskie pomimo zamieszania w skandal korupcyjny. Błękitny Dom zaprosił byłego prezydenta do uczestniczenia w ceremonii otwarcia Igrzysk Olimpijskich. W styczniu Lee Myung-bak nazwał prowadzone przez prokuraturę śledztwo „odwetem politycznym” za samobójstwo Roh Moo-hyuna, które miało miejsce w trakcie prezydentury Lee. Roh był mentorem obecnego prezydenta, a gdy ówczesna administracja oskarżyła go o korupcję odebrał sobie życie. Pomimo konfliktu na linii Moon-Lee, były prezydent przyjął zaproszenie. Jest on jedynym żyjącym byłym prezydentem, który może uczestniczyć w Olimpiadzie: Park Geun-hye znajduje się w areszcie, a Chun Doo-hwan i Roh Tae-woo zostali pozbawieni wszelkich prezydenckich przywilejów (zostali skazani za zdradę stanu).

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

2 stycznia: Polska rozpoczęła członkostwo w Radzie Bezpieczeństwa ONZ.

W tym roku Polska będzie zasiadać w Radzie Bezpieczeństwa ONZ jako niestały członek. W maju br. Polska obejmie przewodnictwo w Radzie. Jednym z największych wyzwań, przed którym stoi ten organ Organizacji Narodów Zjednoczonych jest problem północnokoreańskich zbrojeń jądrowych i raketowych.

8 stycznia: południowkoreański ambasador Choi Sung-joo spotkał się z polską parą prezydencką. Ambasador Choi, prezydent Andrzej Duda wraz z żoną, minister sportu i turystyki Witold Bańka i ponad 500 innych gości uczestniczyło w noworocznym przyjęciu Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Podczas wydarzenia ambasador Choi spotkał się z prezydencką parą, której wręczył olimpijskie maskotki. Ambasador zapewnił, że rząd południowkoreański dokłada wszelkich starań, aby nadchodzące Igrzyska Olimpijskie były bezpieczne.

10 stycznia: z polskiej i szwedzkiej inicjatywy odbyło się spotkanie Rady Bezpieczeństwa ONZ dotyczące rozwoju sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Ministerstwo Spraw Zagranicznych oświadczyło, że jako niestały członek Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz członek Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych w Korei, Polska jest zainteresowana rozwojem sytuacji na Półwyspie Koreańskim. Wyrazem zaangażowania Polski w proces stabilizacji w regionie miała być wspólna inicjatywa Polski i Szwecji, by w trakcie zamkniętych konsultacji Rady omówić kwestie budowy trwałego bezpieczeństwa na Półwyspie Koreańskim. Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyraziło zadowolenie ze wznowienia dialogu pomiędzy obiema Koreami oraz decyzji o udziale Korei Północnej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich. Sugeruje się, że dialog wokół „dyplomacji sportowej” przerodzi się w szersze rozmowy pokojowe.

12 stycznia: południowokoreański ambasador w Czechach spotkał się z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych w czeskim parlamencie. Ambasador Moon Seung-hyun spotkał się z przewodniczącym Komisji Spraw Zagranicznych i byłym ministrem spraw zagranicznych Lubomirem Zaoralem. Obie strony omówiły rozwój sytuacji na Półwyspie Koreańskim, w tym międzykoreańskie rozmowy dotyczące udziału Korei Północnej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich. Dyplomaci poruszyli również kwestie związane z dwustronnymi relacjami czesko-koreańskimi. Były minister spraw zagranicznych wyraził wsparcie dla dialogu międzykoreańskiego. Strona czeska ma nadzieję, że będzie to krok w kierunku stabilizacji sytuacji na Półwyspie Koreańskim.

12 stycznia: zrewidowane porozumienie o unikaniu podwójnego opodatkowania zostało podpisane przez Koreę Południową i Czechy. Minister spraw zagranicznych Kang Kyung-hwa oraz czeski ambasador w Seulu Tomáš Husák podpisali nowelizację porozumienia o unikaniu podwójnego opodatkowania. Pierwsza wersja tej umowy została podpisana w 1992 roku, a w roku 1995 weszła

w życie. Nowelizacja porozumienia ma lepiej zapobiegać podwójnemu opodatkowaniu, tym samym usprawniając wymianę handlową między obydwojma państwami. Oczekuje się, że nowelizacja porozumienia wejdzie w życie po zakończeniu procedur krajowych, takich jak ratyfikacja przez Zgromadzenie Narodowe.

18 stycznia: północnokoreańscy robotnicy mają opuścić Polskę do końca 2019 roku. Polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało, że repatriacja wszystkich Koreańczyków z Północy ma zostać zakończona w przyszłym roku. Początkowo Polska planowała do tego terminu odesłać ponad połowę północnokoreańskich pracowników, jednak ze względu na rezolucję (nr. 2397) Rady Bezpieczeństwa zdecydowano się ten proces przyspieszyć. Strona polska zapewniła, że dołoży wszelkich starań, aby żadne prawa człowieka nie zostały naruszone w procesie repatriacji.

18 stycznia: bułgarski ambasador Andonow uczestniczył w spotkaniu roboczym Koreańsko-Bułgarskiego Komitetu Gospodarczego. Podczas spotkania ambasador Andonow zaprezentował cele, które Bułgaria chce zrealizować w trakcie prezydentury w Radzie Unii Europejskiej. Komitet poinformował, że w zeszłym roku wzrosła liczba firm będących członkami organizacji z 18 do 40, co jest dowodem rosnącego zainteresowania południowokoreańskiego środowiska biznesowego inwestycjami w Bułgarii. Ambasador zaprezentował potencjał Bułgarii w przyciąganiu inwestycji w takich przemysłach jak motoryzacja, technologie informacyjne czy infrastruktura. Przewodniczący Komitetu Choi Hyun-yul poinformował o zamiarze odwiedzenia Bułgarii wraz z delegacją przedstawicieli południowokoreańskich firm w maju tego roku. Strona bułgarska zaoferowała pomoc w realizacji tego postanowienia.

24 stycznia: młodzi Koreańczycy będą mogli odwiedzić Polskę w ramach programu „Zwiedzaj i Pracuj”. Minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska spotkała się z południowokoreańskim ambasadorem Choi Sung-joo. Podczas spotkania zostało podpisane porozumienie w sprawie programu „Zwiedzaj i Pracuj”, który ma umożliwić młodym Koreańczykom w wieku 18-30 lat odwiedzić Polskę (do 200 osób rocznie). Program ten pozwala na pobyt za granicą (maksymalnie przez jeden rok), poznanie kultury danego państwa, a także podjęcie zatrudnienia bez potrzeby ubiegania się o pozwolenie na pracę. Porozumienie wejdzie w życie w kwietniu, kiedy w Polsce zostaną zakończone procedury wdrażania go. Korea Południowa posiada tego typu umowy z 23 państwami.

24 stycznia: nowy południowokoreański ambasador obejmuje urząd na Węgrzech. Nowym ambasadorem został Choi Gyu-sik. Ambasador Choi wręczył kopie listów uwierzytelniające szefowi protokołu w węgierskim Ministerstwie Spraw

Zagranicznych i Handlu Istavanowi Manno. Przy okazji spotkania Choi i Manno omówili plany rozwoju relacji między obydwoma państwami.

25 stycznia: wydarzenie związane z nowym świętem państwowym zostało zorganizowane przez ambasadę Rumunii w Seulu. 24 stycznia w Rumunii świętowana jest rocznica unii, która połączyła w jedno państwo Wołoszczyznę i Mołdawię. Z tej okazji ambasada Rumunii zorganizowała uroczystość mającą przybliżyć historię kraju. Wydarzenie było także okazją do spotkania się nowego ambasadora Rumunii Mihai Ciompeca (objęcie urzędu 27 grudnia 2017 roku) z rumuńską społecznością zamieszkałą w Korei oraz środowiskami akademickimi specjalizującymi się w Europie Wschodniej.

25 stycznia: Stowarzyszenie Przyjaźni Koreańsko-Bułgarskiej spotkało się z ambasadorem Andonowem. Stowarzyszenie, które nie jest organizacją parlamentarną zaprosiło na spotkanie ambasadora Bułgarii Petara Andonowa. Spotkanie odbyło się w celu omówienia bułgarskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, która rozpoczęła się pierwszego stycznia. Ambasador zaprezentował najważniejsze zadania, które Bułgaria zamierza zrealizować w Radzie UE. Omówiono takie kwestie jak bezpieczeństwo i stabilizacja w regionie Europy i na świecie. Innym priorytetem prezydentury Bułgarii ma być cyfryzacja gospodarki, w której światowym liderem jest Korea Południowa. Ambasador podziękował Stowarzyszeniu za współpracę w ostatnich latach oraz wyraził nadzieję, że wspólnymi siłami uda się doprowadzić do zwiększenia dynamiki bułgarsko-koreańskich relacji.

27 stycznia: jedna z dwóch fabryk Samsunga w Słowacji zostanie zamknięta. Południowokoreańska firma Samsung Electronics ogłosiła, że połączy swoje fabryki części do telewizorów działające na terenie Słowacji w jedną placówkę, aby zwiększyć wydajność produkcji. Wszyscy pracownicy fabryki z miejscowości Voderady będzie mogła przenieść się do placówki w Galanta.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

2 stycznia: deklaracja otwarcia na dialog z Koreą Południową została zawarta w noworocznym orędziu Kim Jong-una. Północnokoreański przywódca oświadczył, że obie Koree muszą współpracować, aby załagodzić napięcia oraz

„znaleźć pokój i stabilność”. Kim odwołał się także do wspólnego dziedzictwa, które powinno być podstawą współpracy pomiędzy obydwoma narodami. Północnokoreański przywódca zgodził się na rozpoczęcie negocjacji w sprawie udziału Korei Północnej w Igrzyskach Olimpijskich w Pjongczangu. Rząd południowokoreański przyjął propozycję Pjongjangu. Biuro prezydenta Moon Jae-ina ogłosiło, że strona południowokoreańska jest gotowa rozpocząć rozmowy w każdym momencie, aby doprowadzić do normalizacji relacji międzykoreańskich. Oba państwa wyraziły również nadzieję na zachowanie pokoju na Półwyspie Koreańskim.

9 stycznia: w Panmundżom odbyły się pierwsze oficjalne międzykoreańskie rozmowy od dwóch lat. Przewodniczący północnokoreańskiego Komitetu ds. Pokojowego Zjednoczenia Ri Son-gwon oraz południowokoreański minister ds. zjednoczenia Cho Myoung-gyon spotkali się w zlokalizowanym na granicy Panmundżom. Było to pierwsze spotkanie ministerialnego szczebla między obiema Koreami od dwóch lat. Głównym tematem negocjacji była możliwość udziału Korei Północnej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Pjongczangu. Wznowienie międzykoreańskiego dialogu miało także na celu zmniejszenie napięcia na Półwyspie Koreańskim.

15 stycznia: północnokoreańska orkiestra wystąpi w trakcie Igrzysk Olimpijskich. Delegacja północnokoreańska spotkała się z przedstawicielami Ministerstwa ds. Zjednoczenia, aby omówić szczegóły występu północnokoreańskich artystów podczas Zimowych Igrzysk Olimpijskich. Strona północnokoreańska wystąpiła o umożliwienie dotarcia 140-osobowej grupie artystów drogą lądową przez Panmundżom do Seulu. Korea Południowa zapewniła, że dołoży wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczeństwo i wygodę członkom orkiestry. Zaplanowane na luty północnokoreańskie występy w stolicy Korei Południowej i olimpijskim mieście Gangneung będą pierwszymi od 2002 roku. Eksperti twierdzą, że poprzez występy muzyczne Korea Północna będzie chciała poprawić swój wizerunek na arenie międzynarodowej.

16 stycznia: Korea Południowa uczestniczyła w spotkaniu ministrów spraw zagranicznych na temat bezpieczeństwa i stabilizacji na Półwyspie Koreańskim. Podczas spotkania zorganizowanego przez Kanadę i Stany Zjednoczone omówiono współpracę związaną z pokojowym rozwiązaniem problemu północnokoreańskiego. W trakcie wydarzenia doszło do dwustronnego spotkania minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha oraz sekretarza stanu Rexa Tillersona. Obie strony zgodziły się podjąć wspólne wysiłki, by doprowadzić Koreę Północną do stołu negocjacyjnego w celu omówienia denuklearyzacji. Jednocześnie, Seul i Waszyngton nie zamierzają odstąpić od międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang. Rex Tillerson oświadczył, że olimpijskie

negocjacje międzykoreańskie nie są powodem do ustępstw wobec reżimu Kim Jong-una. Stany Zjednoczone oraz Japonia wyraziły poparcie dla twardego stanowiska wobec Pjongjangu.

17 stycznia: obie Koree wystąpią na ceremonii otwarcia Igrzysk Olimpijskich pod „zjednoczoną flagą”. W trakcie kolejnej rundy negocjacji w Panmundżom podjęto decyzję o zaprezentowaniu sportowców z obu Korei podczas ceremonii otwarcia Igrzysk używając białej flagi z symbolem Półwyspu Koreańskiego. Ministerstwo ds. Zjednoczenia poinformowało również, że na Igrzyskach wystąpi wspólna reprezentacja w hokeju kobiet. Obie decyzje podzieliły scenę polityczną w Korei Południowej. Konserwatywna opozycja argumentowała, że państwo organizujące takie wydarzenie sportowe powinno używać swojej flagi. Podczas międzykoreańskich rozmów uzgodniono także szczegóły dotyczące wizyty ponad 500-osobowej północnokoreańskiej delegacji, która została wyznaczona na 25. stycznia. Obie strony muszą jeszcze omówić kwestie dotyczące pokrycia kosztów wizyty. Strona południowokoreańska oświadczyła, że zapewni „każdą możliwą pomoc” delegacji północnokoreańskiej, jednak szczegóły muszą zostać ustalone z uwzględnieniem międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang.

20 stycznia: Międzynarodowy Komitet Olimpijski wydał zgodę na udział Korei Północnej w Igrzyskach Olimpijskich. MKOI zatwierdził udział 22 północnokoreańskich sportowców w Igrzyskach Olimpijskich, w tym stworzenie wspólnej reprezentacji koreańskiej w kobiecym hokeju. Międzynarodowa organizacja wydała również zgodę na przemarsz reprezentacji obu Korei podczas ceremonii otwarcia pod jedną flagą („flagą zjednoczeniową”).

22 stycznia: społeczeństwo i środowiska polityczne podzielone udziałem Korei Północnej w Igrzyskach Olimpijskich. Prezydent Moon Jae-in wezwał do wspólnych wysiłków obywateli, partii politycznych, a także samej Korei Północnej, aby utrzymać dobrą atmosferę dialogu z Pjongjangiem w sprawie Igrzysk Olimpijskich. Prezydent wyraził również nadzieję, że dyplomacja sportowa doprowadzi do kolejnych rozmów pokojowych, w tym negocjacji w kwestii denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Tego samego dnia Seul odwiedziła delegacja północnokoreańska, na czele której stanęła Hyun Song-wol, liderka orkiestry, która ma wystąpić w Korei Południowej. Konserwatywni aktywiści wyrazili swój sprzeciw wobec wizyty organizując manifestację, w trakcie której spalili portret Kim Jong-una. Decyzje dotyczące udziału Korei Północnej w Igrzyskach (wspólna drużyna hokejowa i flaga) podzieliły społeczeństwo i scenę polityczną. Przeciwnicy tych decyzji zarzucają Korei Północnej wykorzystywanie udziału w Olimpiadzie jedynie dla celów propagandowych. W społeczeństwie, szczególnie wśród młodych ludzi, wzrosły również wrogie nastroje względem Korei Północnej.

29 stycznia: wspólne wydarzenie kulturalne zostało odwołane przez Koreę Północną. Ministerstwo ds. Zjednoczenia poinformowało, że zaplanowane na 4 lutego wydarzenie kulturowe (koncerty i pokazy sportowe) zostało odwołane przez stronę północnokoreańską z powodu „południowokoreańskiej medialnej nagonki”. Poprzedzające Igrzyska Olimpijskie występy miały odbyć się na górze Kumgang (Korea Północna). Rząd południowokoreański nie krył zdziwienia tą decyzją.

29 stycznia: prowokacyjna retoryka została wznowiona przez Pjongjang. Korea Północna potępiła przygotowania do wspólnych manewrów wojskowych między Stanami Zjednoczonymi i Koreą Południową, które zaplanowane są na marzec. Pjongjang wezwał Seul i Waszyngton do całkowitego zaprzestania wspólnych ćwiczeń. Jednocześnie Korea Północna ogłosiła, że przygotowuje „zastraszającą paradę wojskową” z okazji rocznicy utworzenia Koreańskiej Armii Ludowej. Parada zaplanowana jest na dzień przed rozpoczęciem Igrzysk Olimpijskich. Komentarz strony północnokoreańskiej dotyczący wspólnych manewrów wojskowych pojawił się kilka dni po tym, jak południowokoreański minister obrony Song Young-moo spotkał się ze swoim amerykańskim odpowiednikiem Jimem Mattisem na Hawajach. W trakcie ministerialnych rozmów chęć wzmocnienia sojuszu militarnego została potwierdzona zarówno przez Waszyngton, jak i Seul.

31 stycznia: w Korei Północnej odbył się wspólny trening narciarzy koreańskich. W Masikryong ostatecznie doszło do treningu narciarzy z obu Korei, pomimo odwołania występów muzycznych i sportowych, które miały odbyć się w pobliskim Centrum Kulturowym na górze Kumgang. Południowokoreańskie media krytycznie oceniły wspólny trening, oskarżając Kim Jong-una o chęć promocji kurortu narciarskiego Masikryong, a nie rzeczywisty krok w stronę naprawy relacji międzykoreańskich.

KOMENTARZ

1. W styczniu Moon Jae-in poszukiwał społecznego poparcia dla udziału Korei Północnej w Zimowych Igrzyskach Olimpijskich. Decyzje, które zapadły podczas olimpijskich negocjacji z Koreą Północną podzieliły południowokoreańskie społeczeństwo i scenę polityczną. Prezydent Moon podjął wszelkie starania, aby promować rozmowy jako wydarzenie o znaczeniu historycznym, punkt zwrotny w relacjach z Pjongjangiem. Jednocześnie Seul zdawał sobie sprawę, że nawet najdrobniejszy incydent może zniechęcić Kim Jong-una do dalszych rozmów. Prezydent Moon nawet porównał dialog międzykoreański do „świeczki na wietrze”, którą należy chronić przed zgaśnięciem. Pomimo apeli prezydenta do obywateli,

mediów i polityków nie obeszło się bez krytyki. Notowania Moona znacznie spadły, a nastroje anty północnokoreańskie pojawiły się nie tylko wśród konserwatystów, ale także młodych Koreańczyków. Ponadto media donosiły, że Kim Jong-un wykorzystuje Igrzyska Olimpijskie przede wszystkim do własnych celów, a wśród nich pokój na Półwyspie Koreańskim wcale nie jest priorytetowy. Początkowy entuzjazm części Koreańczyków przerodził się w sceptycyzm. Korea Północna wycofała się z organizacji wspólnego wydarzenia kulturalnego tuż przed Olimpiadą, skupiając się na przygotowaniach do wojskowej parady. Wróciła prowokacyjna retoryka, skierowana głównie w stronę sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Kim Jong-un udowodnił ponownie, że to on, a nie idąca na ustępstwa Korea Południowa, ma ostateczne słowo w tym jak potoczy się dialog międzykoreański.

2. Rząd kontynuuje „rozliczanie się” z poprzednią administracją. Jednym z punktów polityki Moon Jae-ina ma być rozliczenie się z nieprawidłowościami, które miały miejsce za czasów rządów konserwatystów (administracje Lee Myung-baka i Park Geun-hye). W styczniu na jaw wyszły informacje dotyczące zawartych w tajemnicy umów wojskowych ze Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, które miały na celu zyskanie przychylności tego państwa w przetargu dotyczącym budowy elektrowni jądrowej. W tym miesiącu zostały także postawione kolejne zarzuty wobec współpracowników Lee Myung-baka. Kontynuowane jest także śledztwo w sprawie samego byłego prezydenta. Oskarżani są oni m.in. o przyjmowanie łapówek od krajowej agencji szpiegowskiej. Lee Myung-bak nazwał śledztwo „odwetem politycznym”. Lee zarzucił nawet, że za śledztwem prokuratury kryje się polityczna motywacja zemsty za śmierć prezydenta Roh Moo-hyuna, który był mentorem Moon Jae-ina. Obecny prezydent zdecydowanie zaprzeczył takim oskarżeniom, wyrażając jedynie chęć „naprawy przeszłych nieprawidłowości w rządzie”. Jednym z największych wyzwań dla „polityki rozliczeń” jest porozumienie z Japonią w sprawie kobiet-pocieszycielek. W grudniu ubiegłego roku specjalna komisja powołana przez Moona zakończyła śledztwo, które wykryło wiele nieprawidłowości dotyczących zawarcia porozumienia. Zarzucono administracji Park Geun-hye, że zawarcie porozumienia było krokiem politycznym, a nie dbaniem o dobro obywateli. Administracja Moona chciała początkowo renegocjować porozumienie przy większym udziale obywateli i samych ofiar. Jednak stanowcza postawa sprzeciwu ze strony japońskiej oraz zagrożenie, że z powodu renegocjacji premier Abe nie pojawi się na Igrzyskach Olimpijskich postanowiono nie zmieniać porozumienia, a jedynie utworzyć specjalny fundusz dla ofiar. Kwestia kobiet pocieszycielek nie wydaje się jednak zamknięta i po Igrzyskach Olimpijskich może ponownie wypłynąć w relacjach z Japonią.

3. Polska rozpoczęła swoje członkostwo w Radzie Bezpieczeństwa ONZ od manifestacji poparcia dla sankcji wobec Korei Północnej. W grudniu obiegła światowe media informacja, że Polska jest jednym z nielicznych państw europejskich, w których nadal pracują obywatele północnokoreańscy.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych odpowiedziało na te zarzuty obietnicą repatriacji wszystkich Koreańczyków do końca 2019 roku. Z polskiej inicjatywy zorganizowano także zamknięte konsultacje Rady Bezpieczeństwa, aby omówić kwestie dotyczące rozwoju sytuacji na Półwyspie Koreańskim. W przyszłym miesiącu do Pjongczangu poleci prezydent Andrzej Duda, który zapewne będzie promował zaangażowanie Polski w politykę ONZ względem Korei Północnej.

4. Kim Jong-un przesunął obchody rocznicy założenia Koreańskiej Armii Ludowej na dzień przed rozpoczęciem Zimowych Igrzysk Olimpijskich. Kim Jong-un udowodnił w styczniu, że jest politykiem bardzo pragmatycznym. Koreańska Armia Ludowa została rzeczywiście założona 8 lutego 1948 roku, ale Kim Il-sung przesunął obchody tego święta na wiosnę, uznając za datę założenia 25 kwietnia 1932 kiedy w Chinach powstała anty-japońska partyzantka (Koreańska Ludowo-Rewolucyjna Armia). Kim Jong-un przywrócił poprzedni termin obchodów święta: nie tylko przypada ono na dzień przed rozpoczęciem Olimpiady, ale także jest to 70. rocznica. Kim Jong-un zamierza wykorzystać tę okazję do manifestacji potencjału militarne Korei Północnej w formie ogromnej parady wojskowej. Jednocześnie Kim pozostawił sobie pole do negocjacji, zasygnalizowane w noworocznym orędziu: chęć nawiązania dialogu z Koreą Południową. Wydarzenia ze stycznia udowodniły, że północnokoreański przywódca zamierza jak najbardziej wykorzystać gotowość Moon Jae-ina do naprawy relacji międzykoreańskich. Udział w Igrzyskach Olimpijskich ma służyć promocji Korei Północnej, pokazać państwo w lepszym świetle. Seul zapewnił, że nie zamierza zmniejszyć nacisku na Pjongjang w postaci sankcji, ale podczas negocjacji olimpijskich szedł na ustępstwa. Kim liczy, że obie Koree odnowią w jakimś stopniu relacje gospodarcze. Rozwój ekonomiczny jest jednym z celów reżimu północnokoreańskiego na ten rok: rozwój programu jądrowego i konsolidacja władzy przez Kima zostały już w dużym stopniu zrealizowane.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

